

Гроші, фінанси і кредит

Плікус І.Й.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів і кредиту,
Сумський державний університет

Черкас І.Ю.

студентка,
Сумський державний університет

Опенько К.В.

студентка,
Сумський державний університет

**УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК В ФІНАНСОВІЙ ФУНКЦІЇ
ПІДПРИЄМСТВА**

**MANAGEMENT ACCOUNTING IN FINANCIAL FUNCTION
ENTERPRISE**

У статті розглядається роль управлінського обліку в фінансовій функції підприємства, його зв'язок з іншими видами обліку та фінансовою функцією, а також конкретизоване, що розуміється під управлінським обліком з погляду сучасного фінансового менеджменту, проаналізовано які інструменти управлінського обліку найбільше використовуються у зарубіжній практиці.

Ключові слова: *фінансова функція підприємства, управлінський облік, бухгалтер-аналітик, інструменти управлінського обліку.*

В статье рассматривается роль управленческого учета в финансовой функции предприятия, его связь с другими видами учета и финансовой функцией, а также конкретизировано, что понимается под управленческим учетом с точки зрения современного финансового менеджмента,

проанализированы какие инструменты управленческого учета используются в зарубежной практике.

Ключевые слова: *финансовая функция предприятия, управленческий учет, бухгалтер-аналитик, инструменты управленческого учета.*

The article discusses the role of management accounting in the financial functions of the company, its connection with other types of accounting and financial functions, as well as concretized what is meant by management accounting from the point of view of modern financial management, management accounting analyze what tools are used in foreign companies.

Keywords: *financial function of the enterprise, management accounting, accountant analyst, management accounting tools.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку економіки зростає роль управлінського обліку в фінансовій функції підприємства й це пояснюється тим, що фінансовий облік не забезпечує необхідною інформацією менеджерів підприємств, оскільки в основному зорієнтований на узагальнення даних для забезпечення звітності та подачі її зовнішнім користувачам, процеси же ідентифікації, вимірювання та комунікації інформації про надходження та витрачання грошових коштів, стан кредиторської та дебіторської заборгованості, рух виробничих запасів, необоротних активів, доходів від усіх видів діяльності та витрат на виробництві для прийняття ефективних управлінських рішень поєднуються в управлінському обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковий доробок із проблем організації фінансової функції підприємства та управлінського обліку - значний, і містить наукові праці щодо дослідження основних етапів еволюції виникнення, становлення і розвитку управлінського обліку в різних країнах світу з урахуванням вітчизняного досвіду (Мошковська О.А. [1], Рета М.В. [2], Скрипнік М.Є. [3], Максименко Д. В. [4] та інші); ролі управлінського обліку в системі управління підприємством (Довжик О.О. [5],

Ходзинська В.В. [6], Нападовська Л.В. [7], Старостенко Г.Г. [8] та інші). Науковий аналіз зазначених досліджень показує, що вони містять чимало дискусійних і невирішених питань, а саме не враховується наявність прямого зв'язку управлінського обліку з фінансовою функцією підприємства. Зазначене визначає необхідність проведення подальших досліджень пов'язаних з цією проблемою. Тому **мета статті** полягає в дослідженні ролі управлінського обліку в фінансовій функції підприємства з метою підвищення ефективності управління підприємством.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Як показало дослідження, актуальним питанням на сьогодні є застосування управлінського обліку в фінансовій функції підприємства¹ з метою підвищення ефективності управління підприємством, це пов'язано з тим, що управлінський облік, на відміну від фінансового обліку, більшою мірою орієнтований на бізнес-процеси, охоплює як поточну діяльність підприємства, так і майбутні перспективи, відображує ризики, які необхідно усунути в даний момент аби реалізувати подальші цілі економічної діяльності. У зв'язку з цим, на наш погляд, важливо визначити місце управлінського обліку в фінансовій функції підприємства, його зв'язок з іншими видами обліку та фінансовою функцією, а також конкретизувати, що розуміється під управлінським обліком з погляду сучасного фінансового менеджменту. Для цього звернемося до праць вітчизняних і зарубіжних вчених, а також до інших літературних джерел, пов'язаних з управлінським обліком та фінансовою функцією підприємства та зазначимо, що:

по-перше, правильно організована фінансова функція підприємства необхідна для успішної роботи в умовах конкуренції та допомагає підприємству досягти значних результатів, мінімізує можливості зловживань і шахрайства, потенційні вигоди можуть значно перевершувати витрати на

¹ під фінансовій функцією підприємства розуміють сукупність необхідних процесів, які, насамперед, управляють надходженнями і витратами коштів та сприяють одержанню доходу, а також виконують роботу щодо формування бюджету, планування і прогнозування, як для підприємства в цілому, так і його підрозділів та ведуть пошук оптимальних джерел і умов фінансування [10].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи зазначимо, що стійкий розвиток підприємства багато в чому залежать від достовірної інформації, на основі якої формується та реалізується стратегія розвитку підприємства та приймаються обґрунтовані бізнес-рішення. У зв'язку з цим необхідним стає формування системи управлінського обліку та використання збалансованої системи показників, що потребує подальшого дослідження проблем з впровадження управлінського обліку на підприємствах.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Мошковська О.А. Еволюційний розвиток бухгалтерського управлінського обліку: історичний аспект / О.А. Мошковська // Збірник наукових праць ЧДТУ. – 2012. – В.3. – С.73-78.
2. Рета А М.В. Стратегічний управлінський облік: концептуальні засади та використання в системі підприємства / М.В. Рета // Вісник НТУ «ХП». - 2014. - № 64 (1106). – С.129-137.
3. Скрипник М.Є. Організація стратегічного обліку в умовах інноваційної діяльності / М.Є. Скрипник // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2016. – В. 3. – С.542-548.
4. Максименко Д. В. Еволюція управлінського обліку та його сучасні концепції / Д.В. Максименко // Науковий вісник Мукачівського державного університету. - 2014. – В.2 (2). – С.117-121.
5. Довжик О.О. Роль управлінського обліку та проблеми його впровадження на підприємствах / О.О. Довжик // Вісник Полтавської державної аграрної академії . – 2012. - № 2. - С.174-179.
6. Ходзинська В.В. Стратегічний управлінський облік в системі комплексного менеджменту суб'єктів господарювання / В.В. Ходзинська, Л.В. Івченко // Облік та фінанси. – 2014. - №1 (63). – С. 50 – 55.

7. Нападовська Л.В. Базові принципи управлінського обліку [Текст] / Л.В. Нападовська // Актуальні проблеми економіки. – 2013. - № 1 (139). – С.173-181.
8. Старостенко Г.Г. Упровадження фінансового контролінгу як інструменту управлінського обліку на підприємстві / Г.Г. Старостенко, А.В. Сурженко // Сучасні питання економіки і права. – 2013. – Вип. 2. – С.79 – 83.
9. Дрисколл М. Общая стоимость финансовой функции – Режим доступу: http://gaap.ru/articles/Obshchaya_stoimost_finansovoy_funktsii/
10. Румянцева О. Фінансова функція підприємства. - Режим доступу: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/sdu/036.htm
11. Плікус І.Й. Облікова інформація в системі управління фінансами підприємства / Плікус І. // Регіональні перспективи. – 2003. - № 2-3. – С. 28-35. – Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/4037/1/oblik-inf.pdf>
12. Малахова А.В. Роль управлінського обліку у функціонуванні системи економічної безпеки торговельного підприємства / А.В.Малахова, О.В. Мартиненко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – В.9. – Ч.5. – С. 94-98
13. Сергеева И.А. История становления и развития управленческого учета / И. А. Сергеева // Международный научный журнал «Инновационная наука». – 2015. - №1-2. – С.150-154.
14. Садовська І.Б. Теорія і практика управлінського обліку: гармонізація систем [Текст] / І. Б.Садовська // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. - К. : ВЦ НУБіП України, 2012. - Вип. 169: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. - Ч. 2. - С. 257-265.
15. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996 XIV (редакція від 25.06.2016)

[Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

16. Ужва А.М. Інформаційні потоки в системі контролінгу підприємства / А.М. Ужва // Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки / Міжн. наук.-практ. конф. м. Луцьк від 3 грудня 2010 року – Луцьк: ЛНТУ. - 2010. – С.544-546.
17. Лень В.С. Лень В.С. Управлінський облік : навчальний посібник / В.С. Лень. – К. : Знання-Прес, 2003. – 287 с.
18. Друри, К. Управленческий и производственный учет / К. Друри: - 5-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2012. – 735 с.
19. Баталов, Д.А. Управленческий учет и контроллинг: соотношение категорий / Д.А. Баталов, М.С. Рыбьянцева // Научный журнал КубГАУ. - 2011. - №69(05). – С 1-14.
20. Аткинсон Э. Управленческий учет /Э. Аткинсон, Р. Банкер, Р. Каплан, М. Янг.– 3-е издание: Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2005.– 879 с.
21. Profitability Management / Standards on management accounting [Электронный ресурс] / United States of America Institute of Management Accountants. – Режим доступа:
http://www.imanet.org/docs/default-source/thought_leadership/management_control_systems/customer_profitability_management.pdf?sfvrsn=2
22. Шматковська Т. О. Концептуальні засади стратегічного управлінського обліку / Т. О. Шматковська, О. В. Мачулка // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Науки : економіка. – 2016. – № 4 (236). – 256 с. – Мови: укр., рос., англ. – С. 242–253. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
[http://nvisnik.oneu.edu.ua/files/archive/nv_4_\(236\)_2016.pdf](http://nvisnik.oneu.edu.ua/files/archive/nv_4_(236)_2016.pdf)

23.Плікус І. Й. Стратегічний облік як інструмент стратегічного управління підприємством / І. Й. Плікус [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/349/1/visnukuabs_12_2002_14.pdf

24.Sunarni C. W. Management Accounting Practices and the Role of Management Accountant: Evidence from Manufacturing Companies throughout Yogyakarta, Indonesia / Christina Wiwik Sunarni // Review of Integrative Business & Economics Research. – 2013. - Vol 2(2). – P. 616 – 626. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

http://sibresearch.org/uploads/2/7/9/9/2799227/riber_b13-243_616-626.pdf

Плікус І.Й. Управлінський облік у фінансовій функції підприємства / Плікус І.Й., Черскас І.Ю., Опенько К.В. // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. - 2016. – Вип. 4 (04) – С.355-358